

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і практика адміністративного судочинства» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 24 с.

Розробник:
Марченко Олена Олександрівна,
кандидатка юридичних наук

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри адміністративного права
(протокол № 8 від 10 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Гаращук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	13
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	13
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	14
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання.....	16
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	17
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	18
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

.

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і практика адміністративного судочинства» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 3	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 2021-2022 семестр	Рік підготовки: 2021-2022 семестр
Загальна кількість годин - 120	Рівень освіти – другий (магістерський)	1-2	1-2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Лекції 20 год.	Лекції 6 год.
		Практичні/семінарські заняття 20 год.	Практичні /семінарські заняття 4 год.
		Самостійна робота 80 год.	Самостійна робота 110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – поглиблення знань про правила адміністративного судочинства; набуття здатності розв’язувати складні задачі та проблеми у сфері правовідносин, що виникають у зв’язку із здійсненням адміністративного судочинства; активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- опанування сучасних доктринальних підходів до розуміння структури адміністративного судочинства, набуття здатності характеризувати її елементи;

- дослідження актуальних проблем, які виникають під час здійснення адміністративного судочинства, та пошук способів їх подолання;

- поглиблення знань про механізм адаптації національного законодавства про адміністративне судочинство до міжнародних стандартів у сфері правосуддя;

- удосконалення навичок з підготовки проєктів документів, передбачених Кодексом адміністративного судочинства України, їх належного обґрунтування;

- вироблення здатності передбачати результати діяльності суб'єктів адміністративного судочинства з огляду на їх процесуальний статус;

- аналіз особливостей провадження в окремих категоріях адміністративних справ;

- набуття здатності системно досліджувати та тлумачити положення законодавства про адміністративне судочинство, у тому числі з урахуванням сутності та змісту юридичних категорій, використаних у текстах міжнародних договорів;

- розвинення вміння застосовувати принципи верховенства права під час здійснення адміністративного судочинства, в тому числі у ситуаціях законодавчої невизначеності.

Пререквізити: «Теорія права», «Конституційне право», «Адміністративне право», «Адміністративне судочинство», «Цивільний процес», «Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та юридична практика», «Публічне право: сучасні доктрини в судовій і правозастосовній практиці», «Правові основи публічного адміністрування», «Адміністративна процедура», «Публічна служба».

Кореквізити: «Адміністративна юрисдикція в контексті забезпечення прав людини».

Постреквізити: -

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Прогнозувати напрями реформування адміністративного судочинства на підставі аналізу останніх тенденцій розвитку процесуального законодавства.
РН 2.	Демонструвати розуміння чіткої послідовності здійснення процесуальних дій суб'єктами адміністративного судочинства під час розгляду і вирішення адміністративної справи.
РН-3.	Здійснювати порівняльний аналіз структури загального позовного та спрощеного позовного провадження.
РН-4	Знати механізм адаптації національного законодавства про адміністративне судочинство до міжнародних стандартів у сфері судочинства.
РН-5	Розуміти сутність і зміст основних категорій, використаних у текстах міжнародних договорів, які визначають окремі аспекти здійснення адміністративного судочинства.
РН-6	Здійснювати презентацію свого дослідження з питань адміністративного судочинства на підставі аналізу першоджерел, формулювати особисті висновки і належно їх аргументувати.
РН-7	Демонструвати навички підготовки проєктів документів, передбачених Кодексом адміністративного судочинства України, наводити їх обґрунтування.
РН-8	Передбачати результати діяльності суб'єктів адміністративного судочинства відповідно до їх процесуального статусу.
РН-9	Аналізувати зміст етапів і стадій адміністративного судочинства, визначати види судових рішень, які можуть ухвалюватися на кожній стадії.
РН-10	Демонструвати вміння системно аналізувати практику здійснення адміністративного судочинства.
РН-11	Демонструвати навички використання теоретичних розробок з адміністративного права для вирішення практичних проблем, що виникають під час здійснення провадження в окремих категоріях адміністративних справ.
РН-12	Генерувати нові ідеї та відшукувати альтернативні варіанти розв'язання практичних питань, які виникають під час розгляду окремих категорій адміністративних справ.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача

вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з

реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН 1.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

ПРН 1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення про структуру адміністративного судочинства.

Структура адміністративного судочинства. Внутрішня будова адміністративного судочинства. Характеристика структурних елементів адміністративного судочинства. Стадії адміністративного судочинства та їх класифікація. Процесуальні етапи. Процесуальні дії. Чинники, які впливають на структуру провадження в адміністративній справі (форма адміністративного судочинства, вид і категорія адміністративної справи). Структура загального позовного провадження. Структура спрощеного позовного провадження.

Модуль 2. Стадії адміністративного судочинства.

Звернення до адміністративного суду та відкриття провадження у справі. Місце звернення до суду та відкриття провадження у справі у структурі адміністративного судочинства. Право на звернення приватної особи до суду за захистом як невід'ємна складова права на справедливий суд, гарантованого Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. Особливості нормативного закріплення права на звернення до адміністративного суду. Обмеження права на звернення до адміністративного суду. Суб'єкти права на звернення до адміністративного суду. Органи та особи, яким законом надано право звертатися до адміністративного суду в

інтересах інших осіб. Характеристика випадків, коли суб'єкти владних повноважень можуть звертатися до адміністративного суду. Підстави звернення до адміністративного суду. Строки звернення до адміністративного суду. Наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду. Позовна заява як форма звернення до адміністративного суду. Порядок звернення до адміністративного суду. Правнича допомога при зверненні до суду. Судовий збір за подання позовної заяви в адміністративний суд. Способи судового захисту суб'єктивних публічних прав. Дискреція суду щодо визначення ефективного способу захисту суб'єктивних публічних прав. Умови прийняття судом позовної заяви до розгляду та відкриття провадження у справі. Прояви надмірного формалізму суду на етапі відкриття провадження у справі.

Підготовче провадження. Місце підготовчого провадження у структурі адміністративного судочинства. Завдання підготовчого провадження. Процесуальні та часові межі підготовчого провадження. Суб'єкти адміністративного судочинства, уповноважені на здійснення процесуальних дій на етапі підготовчого провадження. Характеристика сукупності процесуальних дій, що наповнюють підготовче провадження. Проблемні питання підготовки адміністративної справи до судового розгляду. Правила проведення підготовчого засідання. Випадки, коли підготовче засідання не проводиться. Види судових рішень за наслідками підготовчого засідання.

Розгляд справи по суті. Місце розгляду справи по суті в структурі адміністративного судочинства. Завдання розгляду справи по суті. Строки розгляду адміністративної справи. Судове засідання як процесуальна форма розгляду адміністративної справи по суті. Головуючий у судовому засіданні. Особливості судового засідання у спрощеному позовному провадженні. Розгляд адміністративної справи в порядку письмового провадження. Судові рішення за наслідками розгляду адміністративної справи: вимоги до оформлення, ухвалення та доведення змісту до відома адресатів.

Перегляд судових рішень. Місце проваджень з перегляду судових рішень в структурі адміністративного судочинства. Право на оскарження судових

рішень: зміст, обмеження та суб'єкти. Строки оскарження судових рішень. Скарга на судові рішення: види, форма, зміст та порядок подання. Інстанційна юрисдикція адміністративних судів щодо перегляду судових рішень, постановлених нижчестоящими судами. Межі перегляду судових рішень. Проведення з перегляду судових рішень: загальна характеристика та особливості. Повноваження адміністративних судів при перегляді судових рішень нижчестоящих інстанцій. Процесуальне оформлення результатів перегляду судових рішень.

Виконання остаточного судового рішення в адміністративній справі. Місце виконання остаточного судового рішення в адміністративній справі в структурі адміністративного судочинства. Остаточність судового рішення. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах. Судові рішення, які виконуються негайно. Звернення судових рішень до виконання. Зупинення виконання судового рішення. Примирення сторін у процесі виконання. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах.

Модуль 3. Особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ.

Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень. Суб'єктний склад та предмет спорів щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень. Строк звернення до адміністративного суду з приводу оскарження нормативно-правових актів. Підсудність справ з приводу оскарження нормативно-правових актів. Форма адміністративного судочинства, придатна для розгляду справ з приводу оскарження нормативно-правових актів. Повноваження адміністративних судів при вирішенні справ з приводу оскарження нормативно-правових актів. Особливості оскарження та перегляду судових рішень у справах з приводу оскарження нормативно-правових актів.

Особливості провадження у справах щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби. Суб'єктний склад та предмет спорів щодо прийняття на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби. Проблемні питання визначення строків звернення до адміністративного суду у справах з приводу публічної служби. Розмежування юрисдикції адміністративних судів щодо розгляду справ з приводу публічної служби. Форма адміністративного судочинства, придатна для розгляду справ з приводу публічної служби. Розгляд судом кількох пов'язаних між собою вимог у справах з приводу публічної служби. Повноваження адміністративних судів при вирішенні справ з приводу публічної служби. Судові рішення у справах з приводу публічної служби, які виконуються негайно.

Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Суб'єктний склад спорів з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Строки звернення до адміністративного суду з приводу оскарження рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Критерії віднесення спорів з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця до юрисдикції адміністративних судів. Розмежування предметної юрисдикції адміністративних судів щодо розгляду справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Підсудність справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Форма адміністративного судочинства, придатна для розгляду справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Строк розгляду справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Особливості оскарження та перегляду судових рішень у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої

служби, приватного виконавця.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення про структуру адміністративного судочинства				
		Тема 1. Структура адміністративного судочинства.	10	2	-	8
		<i>Разом</i>	10	2	-	8
		Модуль 2. Стадії адміністративного судочинства				
		Тема 1. Звернення до адміністративного суду та відкриття провадження у справі.	20	4	4	12
		Тема 2. Підготовче провадження.	12	2	2	8
		Тема 3. Розгляд справи по суті.	12	2	2	8
		Тема 4. Перегляд судових рішень.	18	2	4	12
		Тема 5. Виконання остаточного судового рішення в адміністративній справі.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	74	12	14	48
		Модуль 3. Особливості провадження в окремих				

		категоріях адміністративних справ				
		Тема 1. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень.	12	2	2	8
		Тема 2. Особливості провадження у справах щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби.	12	2	2	8
		Тема 3. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення про				

		структуру адміністративного судочинства				
		Тема 1. Структура адміністративного судочинства.	14	-	-	14
		<i>Разом</i>	14	-	-	14
		Модуль 2. Стадії адміністративного судочинства				
		Тема 1. Звернення до адміністративного суду та відкриття провадження у справі.	16	2	2	12
		Тема 2. Підготовче провадження.	14	2	-	12
		Тема 3. Розгляд справи по суті.	16	2	2	12
		Тема 4. Перегляд судових рішень.	12	-	-	12
		Тема 5. Виконання остаточного судового рішення в адміністративній справі.	12	-	-	12
		<i>Разом</i>	70	6	4	60
		Модуль 3. Особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ				
		Тема 1. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень.	12	-	-	12
		Тема 2. Особливості провадження у справах щодо прийняття громадян на публічну службу, її	12	-	-	12

		проходження, звільнення з публічної служби.				
		Тема 3. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця.	12	-	-	12
		<i>Разом</i>	36	-	-	36
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Теорія і практика адміністративного судочинства» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів та (або) виконання тестових завдань.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Виконання тестових завдань	п/з	Колоквіум/виконання тестових завдань	п/з	Колоквіум/виконання тестових завдань		
-	max 10	max 30	max 15	max 15	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива

		незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.

зараховано		2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з		

	певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року : офіц. пер. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
4. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
5. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.
6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.

7. Про утворення місцевих адміністративних судів, затвердження їх мережі : Указ Президента України від 16.11.2004 р. № 1417/2004. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1417/2004>.

8. Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах : Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 455/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/455/2017>.

Основна література:

1. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / І. М. Балакарева, М. І. Белікова, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2019. 190 с.

2. Захист права на справедливий суд відповідно до Європейської конвенції з прав людини: Посібник для юристів. 2-ге вид., підготов. Довидасом Віткаускасом. Рада Європи. 2018 р. 190 с. URL: https://www.echr.com.ua/wp-content/uploads/2018/06/spravedlyviy-sud-ECHR_UKR.pdf.

3. Незалежність та безсторонність суду в аспекті статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: практика ЄСПЛ щодо України / уклад.: Т.І. Фулей, О.М. Кучів. Київ, 2018. 33 с. URL: http://nsj.gov.ua/files/1589869043%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%206%20%D0%84%D0%9A%D0%9F%D0%9B_%D0%BD%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D1%96%D0%B9%20%D1%81%D1%83%D0%B4.pdf.

4. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві: Науково-методичний посібник для суддів. 3-тє вид., допов. К.: ВАІТЕ, 2020. 276 с. URL:

http://www.nsj.gov.ua/files/1644491793%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%B2%20%D0%B0%D0%B4%D0%BC%D1%96%D0%BD.%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D1%96_3-%D1%82%D1%94%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4..pdf.

5. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / І. М. Балакарева, М. І. Белікова, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2020. 238 с.

6. Зошит для лекцій з адміністративного судочинства. Частина 1 /уклад. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2017. 40 с.

7. Балакарева І. М., Марченко О. О., Писаренко Н. Б. Типові і зразкові справив адміністративному судочинстві: ознаки та особливості розгляду. Проблеми законності. 2021. Вип. 153. С. 81-92.

8. Марченко О. О. Окремі питання регламентації та практики апеляційного перегляду в адміністративному судочинстві. Питання адміністративного права. Кн. 1 [відп. за вип. Н. Б. Писаренко]. Харків : Право, 2017. С. 178-193.

9. Писаренко Н. Б. Засади адміністративного судочинства (сучасний український контекст) : моногр. Харків : Право, 2019. 248 с. URL: <https://independent.academia.edu/NadiyaPysarenko>.

10. Посібник з європейського права з питань доступу до правосуддя: Агенція Європейського Союзу з основних прав і Рада Європи. 2020. 236 с. URL: <https://rm.coe.int/handbook-access-to-justice-ukr/1680a216af>.

11. Marchenko O., Pysarenko N., Balakarieva I. An Examination of the Administrative Courts of Ukraine in the Context of Understanding the Concept of «a Court Established by Law». Access to Justice in Eastern Europe, 2022. 5(2), стр. 96–112. URL: https://ajee-journal.com/upload/attaches/att_1652688678.pdf.

Додаткова література:

1. Доповідь «Верховенство права», схвалена Венеційською Комісією на 86-му пленарному засіданні (25-26 березня 2011 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2011\)003rev-ukr](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2011)003rev-ukr).

2. Національна судова практика з питань внутрішнього переміщення: застосування стандартів Ради Європи. 3-тє видання, перероб. і допов. Рада Європи. Проєкт «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень. Вид-во «Право», 2020. 305 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Na_c_sudova_praktika_2020.pdf.

3. Documents of the Consultative Council of European Judges. Документи Консультативної ради європейських суддів : [офіц. вид.] / упоряд. А. О. Кавакін. 3-тє вид., допов. Київ : Видавничий Дім «Ратіо Дециденді», 2020. 940 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Dok_KRES_3.pdf.

4. Збірник правових позицій Верховного Суду щодо захисту соціальних прав / упоряд.: М. І. Смокович, А. І. Рибачук, В. М. Кравчук ; відп. за вип.: Н.Л. Богданюк, В.Л. Котвицький, О. І. Ткаченко та ін. ; Верховний Суд. Х. : Право, 2020. 206 с. URL: http://nsj.gov.ua/files/1619432112Zbirnuk_zahust_pravovih_prav.pdf.

5. Збірник правових позицій Верховного Суду щодо захисту прав ветеранів АТО та ООС / Громадська організація «Громадянський центр правових ініціатив». Одеса, 2021. 100 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/FB_A_LCI_Centre_2022.pdf.

6. Збірник правових позицій Верховного Суду щодо захисту виборчих прав / упоряд.: М.І. Смокович, О.А. Губська, В.М. Соколов; відпов. за вип. Н.Л. Богданюк, Ж.А. Букань, Н.В. Богашева; Верховний Суд. Київ: „Компанія «ВАІТЕ»“, 2021. 78 с. URL:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/zbirnyk.pdf.

7. Дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду. Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 01.01.2021 по 31.12.2021/ упоряд. департамент аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду / Відпов. за вип.: Секретар ВП ВС Л.І.Рогач. Київ, 2022. 41 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Dajdzhest_VP_za_2021.pdf.

8. Збірник правових позицій Верховного Суду та висновків членів Науково-консультативної ради з оподаткування та публічної фінансової політики / Упоряд.: д-р юрид. наук М. І. Смокович, канд. юрид. наук Р. Ф. Ханова; відпов. за вип.: Н. Л. Богданюк, д-р юрид. наук Ю. І. Пивовар, О. С. Марценюк, канд. юрид. наук А. А. Барікова, канд. юрид. наук О. В. Чавес Техеда, д-р філос. з журн. Х. А. Астапцева. Київ, 2022. 264 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/zbirnyk_01_0_07_2022_1.pdf.

Інтернет-ресурси

1. <http://rada.gov.ua> – Законодавство України
2. <https://ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України
3. <http://echr.coe.int> – Європейський суд з прав людини
4. <https://supreme.court.gov.ua> – Верховний Суд
5. <https://reestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень

Презентаційні матеріали:

1. Дистанційний курс «Адміністративне судочинство». URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=80>.

2. Аудіо-лекції із презентаціями з навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство». URL:

[https://www.youtube.com/channel/UC6Dd4z5T9abmtj3Nauw2tBg?view_as=subscriber.](https://www.youtube.com/channel/UC6Dd4z5T9abmtj3Nauw2tBg?view_as=subscriber)